

Briuselis, 2022 m. kovo 4 d.
(OR. en)

6468/22

Tarpinstitucinė byla:
2012/0299(COD)

SOC 97
GENDER 13
ECOFIN 159
DRS 10
CODEC 196

PRANEŠIMAS

nuo: Nuolatinų atstovų komiteto (COREPER I)

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6340/22

Komisijos dok. Nr.: 16433/12 - COM(2012) 614 final

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS
dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių
pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių
– *Bendras požiūris*

I. ĮVADAS

2012 m. lapkričio 14 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių.

Siūlomoje direktyvoje, kuria siekiama išspręsti rimtą nepakankamo moterų atstovavimo ekonominių sprendimų priėmimo aukščiausiu lygmeniu srityje problemą, būtų nustatytas kiekybinis tikslas dėl nepakankamai atstovaujamos lyties atstovų proporcinės dalies biržinių bendrovių valdybose – 40 % iki 2020 m.¹ (valstybinių įmonių atveju – iki 2018 m.).

¹ Tikslinės datos derybų metu buvo pakoreguotos, atsižvelgiant į nuo pasiūlymo pateikimo praėjusį laiką (žr. toliau „Tvarkaraštis“).

Bendrovės būtų įpareigosos siekti to tikslo, *inter alia*, nustatydamos nevykdomųjų valdybos narių atrankos ir skyrimo procedūrinės taisyklės.

Bendrovės, nepasiekusios 40 % tikslo, turėtų toliau taikyti procedūrinės taisyklės ir paaiškinti, kokių priemonių ėmėsi ir ketina imtis, kad jį pasiektų. Valstybėms narėms, pasirinkusioms šį tikslą taikyti *tiesiogiai* vykdomųjų, *tiesiogiai* nevykdomųjų direktorių pareigybių atžvilgiu, būtų taikomas mažesnis (33 %) tikslas.

Per aštuonias savaites nuo Komisijos pasiūlymo pateikimo DK, NL, PL, SE nacionaliniai parlamentai ir vieni iš dvejų CZ parlamento rūmų (Atstovų Rūmai) pateikė pagrįstas nuomones, kuriose teigiama, kad pasiūlymas neatitinka subsidiarumo principo².

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2013 m. vasario 13 d.³

Regionų komitetas nuomonę priėmė 2013 m. gegužės 30 d.⁴

Europos Parlamentas poziciją per pirmąjį svarstymą priėmė 2013 m. lapkričio 20 d.⁵

II DABARTINĖ PADĖTIS

Pasiūlymą 2013–2017 m. ne kartą nagrinėjo Socialinių klausimų darbo grupė, Nuolatinių atstovų komitetas ir Taryba⁶.

Diskusijų pradžioje taip pat nagrinėtas ir Komisijos parengtas poveikio vertinimas⁷.

² Komisija neturėjo persvarstyti pasiūlymo, kadangi nesusidarė ES sutarties Protokolo Nr. 2 7 straipsnyje nustatytas vienas trečdalis balsų.

³ OL C 133, 2013 5 9, p. 68.

⁴ Dok. ECOS-V-039.

⁵ P7_TA(2013)0488; Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešėja buvo Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (EPP/EL), o Teisės reikalų komiteto pranešėja – Evelyn Regner (S&D/AT).

⁶ Žr. dok. 10422/1/13 REV 1, 16437/13 + COR 1, 9864/1/14 REV 1, 16300/14, 9020/1/15 REV 1, 14343/15 ir 9496/17.

⁷ Žr. dok. 5792/1/13 REV 1, 6569/1/13 REV 1 ir 8002/13.

Naujausia pažangos ataskaita EPSCO tarybai buvo pateikta 2017 m. birželio mėn.⁸ Kadangi nesusidarė kvalifikuota balsų dauguma, kad būtų pritarta pasiūlymui, dokumentas nebuvo traukiamas į Tarybos posėdžių darbotvarkes.

Pirmininkaujanti valstybė narė atkreipė dėmesį į tai, kad nors Europoje plačiai pritariama dėl poreikio pagerinti lyčių pusiausvyrą sprendimų priėmimo srityje, visų pirma ekonomikos sferoje ir aukščiausiu lygmeniu, pažanga ES tebėra lėta ir nevienoda, kaip akivaizdžiai matyti iš naujausių duomenų. 2021 m. spalio mėn. visoje ES tik 30,6 % valdybos narių didžiausiose biržinėse bendrovėse ir vos 8,5 % valdybos pirmininkų buvo moterys.⁹

Kita vertus, pirmininkaujanti valstybė narė taip pat pripažino, kad nors esama svarių argumentų dėl teisėkūros priemonių reikalingumo šioje srityje, taip pat yra svarbu atsižvelgti į skirtingą situaciją ir pradinę padėtį valstybėse narėse, taip pat į subsidiarumo principą. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė laikėsi nuomonės, kad nuo pradžių direktyvos projekte pasiūlytu pagrindiniu požiūriu, *t. y. kiekybiniais tikslais, o ne privalomomis kvotomis*, užtikrinama tinkama pusiausvyrą. Be to, delegacijoms priminta, kad pagal ankstesnių diskusijų metu į tekstą įtrauktą *lankstumo sąlygą* (žr. 4b straipsnį) valstybės narės galėtų siekti direktyvos tikslų savo pasirinktomis priemonėmis ir galėtų sustabdyti direktyvos procedūrinių reikalavimų taikymą su sąlyga, kad jos jau ėmėsi tokio paties veiksmingumo priemonių arba padarė tokią pažangą, kad yra beveik pasiekusios direktyvoje išdėstytus kiekybinius tikslus. 4b straipsnio 1 dalyje apibrėžti trys galimi scenarijai, kurie, vertinant teisiškai, užtikrintų „tokį patį veiksmingumą“. Be to, pagal 4b straipsnio 2 dalyje nurodytas sąlygas valstybės narės ir toliau gali taikyti direktyvos procedūrinių reikalavimų galiojimo sustabdymą.

⁸ Dok. 9496/17.

⁹ Rodiklis: Didžiausios biržinės bendrovės: pirmininkai, valdybų nariai ir darbuotojų atstovai | Lyčių statistikos duomenų bazė | Europos lyčių lygybės institutas (europa.eu)

Siekdama pažangos diskusijose pirmininkaujanti valstybė narė parengė naują kompromisinį rinkinį¹⁰; 2022 m. vasario 21 d. jį neformalios vaizdo konferencijos metu nagrinėjo Socialinių klausimų darbo grupės nariai. Šios diskusijos metu Socialinių klausimų darbo grupės nariai iš esmės pritarė pirmininkaujančios valstybės narės tekstui.

Pirmininkaujančios valstybės narės padaryti pakeitimai

a) Teisinis pagrindas, kitos nuorodos į Sutartį ir tikslas

Siekiant sustiprinti direktyvos tikslo ir siūlomo teisinio pagrindo sąsają buvo reformuluotos 1–3a konstatuojamosios dalys.

b) 4 straipsnis (formuluotės patikslinimas)

Siekiant aiškiai nurodyti, kad būtent *valstybės narės* pasirenka vieną iš alternatyvių tikslų (40 % nevykdomųjų valdybų narių atveju arba 33 % visų valdybos narių atveju), iš dalies reformuluotas 1 straipsnis.

c) Sustabdymo sąlyga (4b straipsnis)

Kad tekstas taptų aiškesnis ir siekiant valstybėms narėms suteikti daugiau lankstumo, taip pat išvengti pasikartojimo, sujungtos ir šiek tiek reformuluotos 4b straipsnio 1 ir 1a dalys.

d) Ataskaitų teikimas (5 straipsnis)

5 straipsnio 3a dalyje kryžminė nuoroda į „4b straipsnio 1a dalies a punktą“ pakeista nuoroda į „4b straipsnį“, o žodžiai „tokios pačios arba panašios“ pakeisti žodžiais „reguliaraus“ taip suteikiant valstybėms narėms daugiau lankstumo.

¹⁰ Dok. 6212/22

e) Tvarkaraštis

Atsižvelgusi į tai, kad nuo tada, kai dokumentas paskutinį kartą buvo aptartas Taryboje, praėjo nemažai laiko, pirmininkaujanti valstybė narė pakoregavo tikslines datas, ataskaitų teikimo datas ir įgyvendinimo tvarkaraštį. Taigi pagal dabartinę direktyvos projekto redakciją valstybės narės privalėtų užtikrinti, kad biržinės bendrovės siektų tikslo, kad ne vėliau kaip 2027 m. (o ne 2022 m., kaip siūlyta ankstesnėje teksto redakcijoje¹¹) gruodžio 31 d. nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 40 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 33 % visų, tiek vykdomųjų, tiek nevykdomųjų, direktorių pareigybių. (Žr. 4 straipsnį ir 22, 24a ir 26 konstatuojamąsias dalis).

Lygiai taip pat pakeistos datos (2027 m. vietoje 2022 m.) 4c straipsnyje, susijusiame su atskirais kiekybiniais tikslais, kuriuos turi nustatyti biržinės bendrovės, kurioms 4 straipsnyje nustatyti tikslai netaikomi.

Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat pakoregavo įgyvendinimo tvarkaraštį taip, kad 4b straipsniu grindžiami sustabdymai nustotų galioti 2029 m. (o ne 2024 m., kaip siūlyta ankstesnėje teksto redakcijoje) gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai tenkinamos tam tikros sąlygos. Jeigu sąlygos nėra tenkinamos, valstybės narės privalėtų užtikrinti 4a straipsnyje išdėstytų procedūrinių reikalavimų taikymą nuo 2030 m. (o ne 2025 m., kaip siūlyta ankstesnėje teksto redakcijoje) rugsėjo 30 d. (Žr. 4b straipsnį).

Laikantis tokios pačios logikos, naujajame tekste Komisijai būtų nustatytas reikalavimas pradėti direktyvos taikymo ataskaitų teikimą ne vėliau kaip 2031 m. (o ne 2026 m., kaip siūlyta ankstesnėje teksto redakcijoje) gruodžio 31 d. (Žr. 9 straipsnį).

Galiausiai, laikino galiojimo sąlyga patikslinta taip, kad direktyva nustotų galioti 2038 m. (o ne 2033 m., kaip siūlyta ankstesnėje teksto redakcijoje) gruodžio 31 d. (Žr. 10 straipsnį).

¹¹ Dok. 9496/17.

f) Atnaujinimas

Kadangi nuo tada, kai dokumentas paskutinį kartą buvo aptartas Taryboje, praėjo nemažai laiko, reikėjo atnaujinti keletą elementų, taip pat buvo įtrauktos nuorodos į pagrindinius pamatinius dokumentus, visų pirma:

- Į tekstą įtraukta nuoroda į Socialinių teisių paktą, paskelbtą 2017 m., (2a konstatuojamoji dalis).
- Įtraukta nuoroda į Komisijos parengtos Lyčių lygybės strategijos tikslą (4 konstatuojamoji dalis).
- Atnaujinti statistiniai duomenys, iliustruojantys pažangą užtikrinant geresnę lyčių pusiausvyrą bendrovių valdybose (10a konstatuojamoji dalis).
- Įtrauktos nuorodos į Porto deklaraciją, į Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą ir į COVID-19 krizę (10b konstatuojamoji dalis)¹².
- Nuoroda į Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą ((ES) 2016/679) išbraukta kaip perteklinė, kadangi atitinkamas reglamentas taikomas horizontaliai (4a straipsnio 3 dalis).

g) Tolesni techniniai pakeitimai

Tekste taip pat padaryta keletas techninių ir redakcinių pakeitimų¹³. Atsižvelgdama į vasario 21 d. įvykusių neformalių diskusijų rezultatus, pirmininkaujanti valstybė narė dar pakoregavo tekstą, remdamasi Tarybos sekretoriato teisininkų lingvistų pateiktomis techninėmis rekomendacijomis¹⁴. Konkrečiai, įtraukti šie pakeitimai:

¹² Taip pat atnaujintos ir (arba) į tekstą įtrauktos įvairios kitos nuorodos (žr. 6 konstatuojamąją dalį, 17a konstatuojamąją dalį, 28 konstatuojamąją dalį ir 2 straipsnio 1 dalį).

¹³ Žr. dok. 6212/22.

¹⁴ Žr. dok. 6340/22.

- 14 ir 22a konstatuojamosios dalys buvo suderintos su teksto rezoliucinės dalies turiniu.
- Patikslinta 4a straipsnio formuluotė (dabar daroma nuoroda į vieną tikslą, o ne į kelis tikslus, nes valstybės narės gali pasirinkti vieną iš galimybių).
- Patikslinta 4b straipsnio formuluotė.
- 6 straipsnyje pateikta kryžminė nuoroda į 4b straipsnio 1 dalį buvo ištaisyta pakeičiant ją kryžmine nuoroda į 4b straipsnio 2 dalies b punktą.
- 9 straipsnio 1 dalies formuluotė buvo suderinta su 4c straipsniu.

2022 m. kovo 2 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje didelė delegacijų dauguma pritarė pirmininkaujančios valstybės narės parengtam kompromisiniam tekstui¹⁵ ir susitarė, kad jis yra tvirtas pagrindas būsimoms deryboms su Europos Parlamentu. Kelios delegacijos negalėjo pritarti tekstui. Kitos dar negalėjo panaikinti savo bendrų tikrinimo išlygų. Aiški dauguma pritarė tam, kad tekstas būtų perduotas EPSCO tarybai siekiant susitarti dėl bendro požiūrio.

Atsižvelgiant į diskusijų Nuolatinių atstovų komitete rezultatus buvo padarytas vienas techninis pakeitimas, t. y. tekstas papildytas nauja 41 konstatuojamąja dalimi, kurioje minima Regionų komiteto savo iniciatyva priimta nuomonė dėl pasiūlymo. Šis pakeitimas priede pateiktame tekste pažymėtas **paryškintuoju šriftu**.

¹⁵ Dok. 6340/22.

Likusios išlygos¹⁶

Bendros išlygos: PL, SK ir SE.

Bendros tikrinimo išlygos: EE, LV ir HU.

Parlamentinio tikrinimo išlyga: EE, LV ir LT.

III. IŠVADA

EPSCO tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto ir įgalinti pirmininkaujančią valstybę narę pradėti derybas dėl šio dokumento su Europos Parlamento atstovais.

¹⁶ Lingvistinio tikrinimo išlyga: DK.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir
atitinkamų priemonių**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 157 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁷,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

¹⁷ OL C 133, 2013 5 9, p. 68.

kadangi:

- (1) pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 2 straipsnį lygybė yra viena iš pamatinių Sąjungos vertybių ir yra bendra valstybėms narėms, kurių visuomenėje vyrauja lygybė, įskaitant moterų ir vyrų lygybę. Pagal ES sutarties 3 straipsnio 3 dalį Sąjunga turi skatinti moterų ir vyrų lygybę;
- (1a) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 157 straipsnio 3 dalimi Sąjungai suteikiami teisėkūros įgaliojimai priimti priemonės, kuriomis užtikrinamas moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo taikymas;
- (2) siekiant užtikrinti visišką moterų ir vyrų lygybę per visą darbingą amžių, SESV 157 straipsnio 4 dalimi valstybėms narėms sudaromos sąlygos ir toliau taikyti arba priimti priemonės, numatančias konkrečias lengvatas, padedančias nepakankamai atstovaujamai lyčiai verstis profesine veikla arba šalinančias ar kompensuojančias nepalankias profesinės veiklos sąlygas (pozityvūs veiksmai). Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (Chartijos) 23 straipsnyje nustatyta, kad moterų ir vyrų lygybė turi būti užtikrinta visose srityse ir kad lygybės principas nekliudo laikytis ar imtis priemonių, numatančių konkrečias lengvatas, padedančias nepakankamai atstovaujamai lyčiai;
- (2a) dokumente dėl Europos socialinių teisių ramsčio, apie kurį 2017 m. drauge paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, nurodyti principai, be kita ko, apima vienodą požiūrį į moteris ir vyrus ir jų galimybes, be kita ko, kiek tai susiję su dalyvavimu darbo rinkoje, įdarbinimo sąlygomis ir karjeros galimybėmis;

- (3) Tarybos rekomendacijoje 84/635/EEB¹⁸ valstybėms narėms rekomenduota imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad pozityvūs veiksmai apimtų, kiek tai įmanoma, veiksmus, kuriais skatinamas aktyvus moterų dalyvavimas sprendimus priimančiuose organuose. Tarybos rekomendacijoje 96/694/EB¹⁹ valstybėms narėms rekomenduota skatinti privatųjį sektorių didinti moterų skaičių visuose sprendimų priėmimo lygmenyse, pirmiausia priimant lygybės užtikrinimo planus ir pozityvių veiksmų programas arba jomis vadovaujantis;
- (3a) šia direktyva prisidedama prie tikslo užtikrinti lygių galimybių principo taikymą skatinant lyčių pusiausvyrą tarp aukščiausias vadovaujamas pareigas einančių asmenų. Ja siekiama sukurti būtiniausių reikalavimų, susijusių su bendrovių valdybos narių skyrimu ir rinkimais, taikymo sistemą;
- (4) pastaraisiais metais Komisija pateikė kelias ataskaitas, kuriose įvertinama lyčių įvairovė ekonominių sprendimų priėmimo srityje. Komisija paragino Sąjungos biržines bendroves didinti moterų skaičių savo valdybose taikant savireguliacijos priemones ir savanoriškai prisiimti konkrečius įsipareigojimus šioje srityje. 2010 metais savo komunikate „Tvirtesnis įsipareigojimas siekti moterų ir vyrų lygybės. Moterų chartija“ Komisija pabrėžė, kad moterims vis dar nesuteikiamos tokios pačios teisės ir galimybės dalyvauti politinių ir ekonominių sprendimų priėmimo procese, kaip vyrams, ir dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą pasinaudojant turimomis galiomis siekti, kad atsakingas pareigybės užimančių moterų ir vyrų skaičius būtų tolygesnis. Komisijos komunikate „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija“ lyčių pusiausvyros gerinimas sprendimų priėmimo srityje buvo nustatytas kaip vienas iš prioritetinių uždavinių. Lyčių pusiausvyros sprendimų priėmimo ir politikos srityse užtikrinimas yra vienas iš Komisijos komunikate „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“²⁰ nustatytų prioritetų;

¹⁸ 1984 m. gruodžio 13 d. Tarybos rekomendacija 84/635/EEB dėl pozityvių veiksmų moterų atžvilgiu skatinimo (OL L 331, 1984 12 19, p. 34).

¹⁹ 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos rekomendacija 96/694/EB dėl moterų ir vyrų proporcingo dalyvavimo sprendimų priėmimo procese (OL L 319, 1996 12 10, p. 11).

²⁰ Dok. COM(2020) 152 final.

- (5) 2011 m. Taryba priėmė Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.), kuriame pripažino, kad lyčių lygybės politika yra gyvybiškai svarbi ekonomikos augimui, klestėjimui ir konkurencingumui. Ji patvirtino savo įsipareigojimą panaikinti lyčių nelygybę, kad būtų pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslai, ypač trijose lyčių lygybės požiūriu itin svarbiose užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties skatinimo srityse, ir paragino imtis veiksmų, kuriais būtų skatinamas vienodas moterų ir vyrų dalyvavimas priimant sprendimus visais lygiais ir visose srityse, kad būtų visiškai išnaudoti visų talentai;
- (6) 2011 m. liepos mėn. rezoliucijoje dėl moterų ir vadovaujamųjų pareigų verslo srityje Europos Parlamentas paragino bendroves siekti, kad iki 2015 m. moterų skaičius valdymo organuose pasiektų būtinuosius 30 %, o iki 2020 m. – 40 %. Jis paragino Komisiją iki 2012 m. pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuriame, be kita ko, būtų nustatytos kvotos, jeigu paaiškėtų, kad veiksmų, kurių ėmėsi bendrovės ir valstybės narės, nepakanka. Šį prašymą dėl teisės akto Europos Parlamentas pakartojo 2012 m. kovo 13 d. rezoliucijoje ir 2021 m. sausio 21 d. rezoliucijoje;
- (7)
- (8)
- (9)

- (10) Europoje yra daug aukštą kvalifikaciją įgijusių moterų. Siekiant efektyviau išnaudoti turimą žmogiškąjį kapitalą, o tai itin svarbu reaguojant į Sąjungos demografinius iššūkius, labai svarbu gerinti lyčių pusiausvyrą bendrovių valdybose. Be to, plačiai pripažįstama, kad moterys valdybos darbe gerina įmonių valdymą, o daug tyrimų atskleidė teigiamą lyčių įvairovės aukščiausios vadovybės lygmeniu ir bendrovės finansinių rezultatų bei pelningumo ryšį. Nepaisant įrodymų, pagrindžiančių naudingą lyčių pusiausvyros poveikį pačioms bendrovėms ir ekonomikai apskritai ir nepaisant galiojančių Sąjungos teisės aktų, kuriais draudžiama diskriminacija dėl lyties, ir Sąjungos lygmeniu įgyvendinamų veiksmų, kuriais skatinama savireguliacija, aukščiausiuose sprendimus priimančiuose bendrovių organuose visoje Sąjungos moterų vis dar yra daug mažiau nei vyrų. Ši lyčių disproporcija ypač didelė ir pastebima privačiame sektoriuje, pirmiausia biržinėse bendrovėse;
- (10a) Komisijos naudojamas pagrindinis lyčių pasiskirstymo bendrovių valdybose rodiklis rodo, kad, moterų, dalyvaujančių priimančioms sprendimus aukščiausios įmonių vadovybės lygmeniu, dalis vis dar labai maža. Europos lyčių lygybės instituto duomenimis, 2021 m. vidutiniškai 30,6 % direktorių valdybos narių didžiausiose biržinėse bendrovėse ir tik 8,5 % pirmininkų buvo moterys;

- (10b) Europos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje „Europa 2020“ pripažįstama, kad aktyvesnis moterų dalyvavimas darbo rinkoje yra būtinas, siekiant paspartinti ekonomikos augimą ir spręsti demografinius klausimus Europoje. Strategijoje nustatytas pagrindinis tikslas iki 2020 m. padidinti 20–64 metų moterų ir vyrų užimtumo lygį iki 75 %. 2021 m. gegužės 8 d. valstybių ir vyriausybių vadovų pasirašytoje Porto deklaracijoje²¹ palankiai įvertinti nauji ES pagrindiniai tikslai, susiję su darbo vietomis, įgūdžiais ir skurdo mažinimu, taip pat peržiūrėta socialinių rodiklių suvestinė, kurią Komisija pasiūlė Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane²². Siekiant bendro tikslo, kad iki 2030 m. 20–64 m. amžiaus Sąjungos gyventojų užimtumo lygis taptų 78 %, būtina stengtis bent perpus sumažinti lyčių užimtumo skirtumą, palyginti su 2019 m. Tikėtina, kad aktyvesnis moterų dalyvavimas priimant ekonominius sprendimus, pirmiausia didesnis jų skaičius bendrovių valdybose, turėtų teigiamą šalutinį poveikį moterų užimtumui atitinkamose bendrovėse ir visai ekonomikai. Po COVID-19 krizės lyčių lygybės ir įtraukaus vadovavimo aspektai yra kaip niekada svarbūs. Tyrimai parodė, kad įtrauktis ir įvairovė yra atsigavimą ir atsparumą įgalinantys veiksniai;
- (11) moterų skaičius bendrovių valdybose keletą pastarųjų metų didėjo labai lėtai. Įvairiose valstybėse narėse šis pažangos tempas buvo skirtingas, todėl labai skiriasi ir pasiekti rezultatai. Daug didesnė pažanga padaryta tose valstybėse narėse, kuriose buvo nustatytos privalomos priemonės. Atsižvelgiant į tai, kad požiūriai į geresnės moterų ir vyrų pusiausvyros valdybose užtikrinimą yra labai nevienodi, tikėtina, kad tie skirtumai dar didės. Todėl valstybės narės raginamos keistis informacija apie taikomas veiksmingas priemones bei nacionaliniu lygmeniu priimtą politiką, taip pat keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, kad visoje Sąjungoje būtų daroma pažanga siekiant užtikrinti geresnę moterų ir vyrų pusiausvyrą bendrovių valdybose;
- (12)

²¹ <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

²² Dok. COM(2021) 102 final.

- (13) tai, kad daugumoje valstybių narių atrankos procedūros ir kvalifikaciniai kriterijai, taikomi paskyrimui į valdybos narių pareigybes, yra nepakankamai skaidrūs, labai trukdo pasiekti didesnę valdybų narių lyčių įvairovę ir neigiamai veikia tiek kandidatų į valdybos narius karjerą ir jų judėjimo laisvę, tiek investuotojų sprendimus. Dėl tokio skaidrumo trūkumo potencialūs kandidatai į valdybos narius nepateikia paraiškų šioms pareigybėms užimti, nors ten jų kvalifikacija būtų tinkamiausia, ir neginčija lyčių požiūriu šališkų sprendimų dėl paskyrimo, o tai yra jų judėjimo vidaus rinkoje laisvės apribojimas. Kita vertus, investuotojai taiko skirtingas investicijų strategijas, ir kartais jiems reikia informacijos, susijusios su valdybų narių ekspertinėmis žiniomis ir kompetencija. Skaidresni kvalifikaciniai kriterijai ir skaidresnės valdybos narius atrankos procedūros užtikrina galimybę investuotojams geriau įvertinti bendrovės verslo strategiją ir priimti pagrįstus sprendimus;
- (14) šios direktyvos tikslas nėra išsamiai suderinti nacionalinės teisės aktus dėl atrankos procedūrų ir kvalifikacinių kriterijų, taikomų paskyrimui į valdybos narių pareigybes, vis dėlto, siekiant pagerinti lyčių pusiausvyrą, būtina nustatyti tam tikrus būtiniausius standartus, susijusius su reikalavimais biržinėms bendrovėms, kuriose neužtikrinta lyčių pusiausvyrą, kandidatus išrinkimui arba paskyrimui į nevykdomųjų direktorių pareigybes atrinkti remiantis objektyviu palyginamuoju kandidatų kvalifikacijos – jų tinkamumo, kompetencijos ir profesinių rezultatų – įvertinimu. Veiksmingai padėti užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas visoje Sąjungoje ir įmonėms išvengti praktinių sunkumų galima tik pasitelkiant priemonę Sąjungos lygmeniu;
- (15)

- (16) todėl Sąjunga turėtų siekti didinti moterų skaičių bendrovių valdybose siekiant tiek paskatinti ekonomikos augimą ir Europos bendrovių konkurencingumą, tiek pasiekti veiksmingos lyčių lygybės darbo rinkoje. Šio tikslo turėtų būti siekiama nustatant būtiniausius reikalavimus dėl privalomų pozityvių veiksmų priemonių, skirtų lyčių pasiskirstymo biržinių bendrovių valdybose kiekybiniam tikslui pasiekti, nes tokį arba panašų metodą taikiusios valstybės narės ir kitos šalys pasiekė geriausių rezultatų užtikrindamos geresnę moterų ir vyrų pusiausvyrą tarp su ekonominių sprendimų priėmimu susijusias pareigas einančių asmenų;
- (17) biržinės bendrovės turi didelę ekonominę reikšmę, yra matomos ir daro poveikį visai rinkai. Šios bendrovės nustato standartus platesnei ekonomikai ir tikėtina, kad jų praktiką perims ir kitų rūšių bendrovės. Biržinių bendrovių veiklai būdingas viešumas, todėl dėl viešojo intereso jos reglamentuojamos išsamiau;
- (17a) šioje direktyvoje numatytos priemonės turėtų būti taikomos biržinėms bendrovėms, kurios apibrėžiamos kaip valstybėje narėje registruotą buveinę turinčios bendrovės ir kurių akcijomis leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamose rinkose, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES²³. Šia direktyva nedaromas poveikis galiojantiems teisės aktams, kuriais nustatoma biržinės bendrovės buveinės vieta;

²³ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349–496).

- (17b) siekiant įgyvendinti šią direktyvą valstybė narė, kompetentinga reglamentuoti su šia direktyva susijusius klausimus, turėtų būti valstybė narė, kurioje atitinkama biržinė bendrovė turi savo registruotą buveinę, o ne valstybė narė, kurios reguliuojamoje rinkoje biržinė bendrovė prekiauja savo akcijomis. Turėtų būti taikoma tos valstybės narės, kurioje biržinė bendrovė turi savo registruotą buveinę, teisė;
- (18) ši direktyva neturėtų būti taikoma mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo²⁴;
- (19) biržinių bendrovių valdybų struktūros sistemos įvairiose valstybėse narėse skiriasi; iš esmės skiriamos dualistinė (dviejų pakopų) sistema, kurią sudaro valdyba bei stebėtojų taryba, ir monistinė (vienos pakopos) sistema, kurioje valdymo ir stebėjimo funkcijas atlieka viena valdyba. Yra ir mišrių sistemų, turinčių abiejų minėtų sistemų elementų, o kartais bendrovėms leidžiama pačioms pasirinkti vieną šių modelių. Ši direktyva turėtų būti taikoma visoms valdybų sistemoms valstybėse narėse;
- (20) visose valdybų sistemose *de jure* arba *de facto* išskiriami vykdomieji direktoriai, kurie dalyvauja kasdieniame bendrovės valdyme, ir nevykdomieji direktoriai, kurie atlieka priežiūros funkciją ir kasdieniame valdyme nedalyvauja. Šia direktyva siekiama gerinti lyčių pusiausvyrą abiejose direktorių kategorijose. Siekiant užtikrinti tinkamą poreikio didinti lyčių įvairovę valdybose ir poreikio kuo labiau sumažinti kišimąsi į kasdienį bendrovės valdymą pusiausvyrą, šia direktyva atskiriamos abi direktorių kategorijos;

²⁴ OL L 124, 2003 5 20, p. 36.

- (21) šioje direktyvoje numatyti kiekybiniai tikslai turėtų būti taikomi visiems nevykdomiesiems direktoriams. Keliose valstybėse narėse, vadovaujantis nacionaline teise arba praktika, tam tikras nevykdomųjų direktorių skaičius gali arba turi būti skiriamas ar renkamas bendrovės darbuotojų ir (arba) darbuotojų organizacijų. Kiekybiniai tikslai taip pat turėtų būti taikomi šiems direktoriams. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad kai kurie nevykdomieji direktoriai yra darbuotojų atstovai, atitinkamos valstybės narės, tinkamai atsižvelgdamos į konkrečias valstybių narių teisės aktuose nustatytas taisykles, taikomas darbuotojų atstovų rinkimui arba skyrimui, ir gerbdamos balsavimo darbuotojų atstovų rinkimuose laisvę, turėtų nustatyti priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad šie tikslai bus pasiekti. Atsižvelgiant į tai, kad skiriasi nacionalinė bendrovių teisė, tai turėtų apimti valstybės narės suteikiamą galimybę kiekybinius tikslus taikyti atskirai akcininkų atstovams ir darbuotojų atstovams;
- (22) Sąjungos biržinės bendrovės turėtų siekti tikslo užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. ne mažiau kaip 40 % nevykdomųjų direktorių pareigų eitų nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys. Arba, kadangi biržinės bendrovės turėtų siekti padidinti nepakankamai atstovaujamos lyties asmenų skaičių visose sprendimus priimančiose pareigybėse, valstybės narės gali nustatyti, kad biržinės bendrovės gali siekti tikslo, kad ne mažiau kaip 33 % visų, tiek vykdomųjų ar nevykdomųjų direktorių pareigybių, užimtų nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys. Šie tikslai apima bendrą lyčių įvairovę tarp direktorių ir neturi poveikio konkrečių direktorių pasirinkimui iš gausaus kandidatuojančių vyrų ir moterų skaičiaus kiekvienu konkrečiu atveju. Visų pirma šia direktyva nekliudoma konkretiems kandidatams siekti užimti direktoriaus pareigybę ir ja bendrovės ar akcininkai neverčiami skirti konkrečių direktorių. Joje atsižvelgiama į akcininkų teises ir balsavimo akcininkų susirinkime laisvę. Sprendimą dėl tinkamų valdybos narių vis dėlto turi priimti bendrovės ir akcininkai;

- (22a) dėl biržinių bendrovių, kurių registruotos buveinės yra valstybėje narėje, kuri jau ėmėsi tokio paties veiksmingumo priemonių geresnei moterų ir vyrų pusiausvyrai biržinių bendrovių valdybose užtikrinti, arba kai esama įrodymų, kad padaryta tokia pažanga, kad pirmiau nurodyti tikslai yra beveik pasiekti, arba kai ta valstybė narė nusprendė sustabdyti 4a straipsnio taikymą, turėtų būti laikoma, kad 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai yra pasiekti;
- (23)
- (24) direktorių pareigybių skaičiaus, kurio reikia norint pasiekti tikslus, nustatymas turi būti geriau patikslintas, kadangi, atsižvelgiant į daugelio valdybų dydį, matematiniu požiūriu neįmanoma pasiekti tikslo 40 % arba, kai taikytina, 33 % sudarančio skaičiaus. Todėl pareigybių valdyboje skaičius, būtinas tikslui pasiekti, turėtų būti kuo artimesnis 40 % arba, kai taikytina, 33 %, ir abiem atvejais turėtų būti mažesnis nei 50 %;
- (24a) kadangi lyčių pasiskirstymas darbo jėgoje gali turėti tiesioginės įtakos tam, ar bus turima nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatų, valstybės narės gali nustatyti, kad kiekybiniai tikslai, susiję su šioje direktyvoje nustatyta vyrų ir moterų pusiausvyra tarp direktorių, netaikomi biržinėms bendrovėms, kuriose nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų skaičius sudaro mažiau nei 10 %. Vis dėlto tokios bendrovės turėtų nustatyti savo kiekybinius tikslus, susijusius su tinkama abiejų lyčių pusiausvyra tarp visų direktoriaus pareigas einančių asmenų, ir siekti, kad šie tikslai būtų pasiekti ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.;

- (25) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje dėl pozityviųjų veiksmų ir jų suderinamumo su draudimo diskriminuoti dėl lyties principu (įtvirtintu ir Chartijos 21 straipsnyje) pripažino, kad tam tikrais atvejais vykdant įdarbinimo ar paaugstinimo atranką pirmumas gali būti teikiamas nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui, su sąlyga, kad nepakankamai atstovaujamos lyties kandidato kvalifikacija – tinkamumas, kompetencija ir profesinės veiklos rezultatai – yra tokia pati kaip ir jo kitos lyties konkurento, kad šis pirmumas nėra suteikiamas automatiškai ir besąlygiškai, t. y. jis netaikomas, jei dėl tam tikrų priežasčių atskiras kitos lyties kandidatas įvertinamas palankiau, ir kad kiekvieno kandidato paraiška įvertinama objektyviai, atsižvelgiant į visus atskiriems kandidatams taikytinus kriterijus²⁵;
- (26) vadovaudamosi šia teismo praktika valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tos biržinės bendrovės, kurių valdybose nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užima atitinkamai mažiau nei 40 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba mažiau nei 33 % visų direktorių pareigybių, geriausios kvalifikacijos kandidatų išrinkimo arba paskyrimo į šias pareigybes atranką vykdytų remdamosi kandidatų kvalifikacijų lyginamąja analize taikydamos aiškius, nešališkai suformuluotus ir nedviprasmiškus kriterijus, kurie buvo nustatyti prieš pradedant atrankos procedūrą, siekiant užtikrinti, kad atitinkama procentinė dalis būtų pasiekta ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Atrankos kriterijai, kuriuos galėtų taikyti biržinės bendrovės, apima, pavyzdžiui, profesinę vadovavimo arba priežiūros užduočių atlikimo patirtį, konkrečios atitinkamos srities, pavyzdžiui, finansų, kontrolės ar žmogiškųjų išteklių valdymo, žinias, lyderio savybes, bendravimo bei ryšių palaikymo gebėjimus;

²⁵ C-450/93 *Kalanke* [1995] Rink. I-3051, C-409/95 *Marschall* [1997] Rink. I-6363, C-158/97 *Badeck* [2000] Rink. I-1875, C-407/98 *Abrahamsson* [2000] Rink. I-5539.

- (26a) valstybėse narėse, kuriose taikomi su kandidatų atrankos procedūra susiję reikalavimai, bendrovės, kurių valdybose nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užima atitinkamai ne mažiau kaip 40 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba ne mažiau kaip 33 % visų direktorių pareigybių, neturėtų būti įpareigojamos įgyvendinti tuos reikalavimus;
- (27) kandidatų paskyrimo arba išrinkimo į direktorių pareigybes atrankos metodai įvairiose valstybėse narėse ir įvairiose bendrovėse skiriasi. Jie gali apimti kandidatų pirminę atranką, kurios rezultatus, pavyzdžiui, skyrimo komitetas arba direktorių paieškos firmos, turi pateikti akcininkų susirinkimui. Reikalavimai dėl kandidatų atrankos turėtų būti įvykdyti tinkamame atrankos procedūros etape, laikantis nacionalinės teisės ir atitinkamų biržinių bendrovių įstatų, prieš akcininkams atrenkant kandidatą, pavyzdžiui, rengiant galutinį sąrašą. Šiuo atveju šia direktyva nustatomi tik būtiniausi kandidatų paskyrimo arba išrinkimo į pareigybes atrankos procedūros reikalavimai, kad siekiant geresnės vyrų ir moterų pusiausvyros biržinių bendrovių valdybose būtų galima taikyti Teisingumo Teismo praktikoje numatytas sąlygas. Šioje direktyvoje atsižvelgiama į akcininkų teises ir balsavimo akcininkų susirinkime laisvę;

- (28) siekiant šios direktyvos tikslų, turėtų būti reikalaujama, kad, kandidato prašymu, biržinės bendrovės tą kandidatą informuotų apie kvalifikacinius kriterijus, kuriais buvo grindžiama atranka, kandidatų objektyvų lyginamąjį įvertinimą vadovaujantis tais kriterijais ir, kai aktualu, argumentus, dėl kurių palankiau vertinamas kitos lyties, nei nepakankamai atstovaujama lytis, kandidatas. Dėl tokio reikalavimo pateikti informaciją gali būti ribojama teisė į privatų gyvenimą ir teisė į asmens duomenų apsaugą, kurios pripažįstamos Chartijos atitinkamai 7 ir 8 straipsniuose. Vis dėlto tokie apribojimai yra būtini ir, nepažeidžiant proporcingumo principo, iš tiesų atitinka pripažintus bendro intereso tikslus. Todėl jie atitinka tokiems apribojimams taikomus reikalavimus, nustatytus Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje, ir atitinkamą Teisingumo Teismo praktiką. Tokie apribojimai turėtų būti taikomi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679²⁶ nuostatų;
- (29) jei nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui atrodo, kad jo kvalifikacija yra tokia pati kaip ir atrinkto kitos lyties kandidato, turėtų būti reikalaujama, kad biržinė bendrovė pagrįstų savo pasirinkimą;

²⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88).

- (29a) laikantis subsidarumo principo svarbu pripažinti skirtingų požiūrių teisėtumą, taip pat tam tikrų nacionalinių priemonių, prieinamų šioje sudėtingoje politikos srityje, veiksmingumą. Kai kurios valstybės narės jau yra patvirtinusios priemones, kuriomis numatomos tokio paties veiksmingumo priemonės geresnei moterų ir vyrų pusiausvyrai biržinių bendrovių valdybose užtikrinti, arba jos dar gali tokių priemonių imtis, arba jose gali būti įrodymų, kad daroma pažanga ir šia direktyva nustatyti tikslai bus pasiekti iki jos įgyvendinimo termino. Tose valstybėse narėse gali būti sustabdytas visų reikalavimų, susijusių su kandidatų atrankos procedūra, taikymas. Valstybėse narėse, kurios nustatė tokio paties veiksmingumo priemones nacionalinės teisės aktais, kuriais reikalaujama, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 30 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba ne mažiau kaip 25 % visų direktorių pareigybių didelėse biržinėse bendrovėse, šioje direktyvoje nustatytos apvalinimo taisyklės dėl konkretaus valdybos narių skaičiaus turėtų būti taikomos *mutatis mutandis* siekiant įvertinti tas nacionalines nuostatas pagal šią direktyvą;
- (29b) be to, siekiant gerinti lyčių pusiausvyrą tarp direktorių, atliekančių kasdienio valdymo užduotis, turėtų būti reikalaujama, kad biržinės bendrovės nustatytų atskirus kiekybinius tikslus, susijusius su geresne abiejų lyčių pusiausvyra tarp vykdomųjų direktorių, kad šie tikslai būtų pasiekti iki šioje direktyvoje nustatytos dienos. Šie tikslai turėtų padėti bendrovėms pasiekti akivaizdžios pažangos, palyginti su jų dabartine padėtimi. Ši pareiga neturėtų būti taikoma biržinėms bendrovėms, kurios siekia 33 % tikslo visų, tiek vykdomųjų, tiek nevykdomųjų direktorių atveju;

- (29d) valstybės narės turėtų reikalauti, kad biržinės bendrovės kasmet kompetentingoms institucijoms pateiktų informaciją apie lyčių pasiskirstymą jų valdybose, taip pat apie priemones, kurių buvo imtasi šioje direktyvoje nustatytiems tikslams pasiekti, kad šios institucijos galėtų įvertinti kiekvienos biržinės bendrovės pažangą užtikrinant geresnę vyrų ir moterų pusiausvyrą tarp direktorių. Šią informaciją biržinės bendrovės turėtų tinkamomis ir prieinamomis priemonėmis skelbti savo interneto svetainėse. Jei biržinė bendrovė nepasiekia taikomų kiekybinių tikslų, į šią informaciją taip pat turėtų būti įtraukiamas priemonių, kurių bendrovė ketina imtis ateityje, kad būtų pasiekti tikslai, aprašymas. Jeigu valstybė narė sustabdė 4a straipsnio taikymą remdamasi 4b straipsniu, šios pareigos neturėtų būti taikomos su sąlyga, kad nacionalinės teisės aktuose numatytos reguliaraus ataskaitų teikimo pareigos;
- (30) pareigų, susijusių su kandidatų paskyrimo arba išrinkimo atrankos procedūra, pareigos nustatyti privalomą tikslą, susijusį su vykdomaisiais direktoriais, ir informacijos teikimo pareigų vykdymas turėtų būti užtikrinamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis priemonėmis. Nedarant poveikio nacionalinei teisei dėl vykdymo užtikrinimo priemonių taikymo, jei biržinės bendrovės vykdo šias pareigas, jos neturėtų būti baudžiamos už tai, kad nepasiekė kiekybinių tikslų, susijusių su vyrų ir moterų pusiausvyra tarp direktorių. Vykdomo užtikrinimo priemonės neturėtų būti taikomos pačioms biržinėms bendrovėms, jei pagal nacionalinę teisę atitinkamas veikimas arba neveikimas yra priskiriamas ne bendrovei, o kitiems fiziniams arba juridiniams asmenims, pavyzdžiui, atskiriems akcininkams;
- (31)
- (32)
- (33)
- (34)
- (35)

- (35b) valstybės narės arba biržinės bendrovės gali nustatyti arba toliau taikyti palankesnes priemones, kad būtų užtikrinta geresnė vyrų ir moterų pusiausvyra;
- (36) šioje direktyvoje atsižvelgiama į pagrindines teises ir laikomasi principų, pripažintų Chartijoje. Visų pirma ja prisidedama prie teisės į moterų ir vyrų lygybę (Chartijos 23 straipsnis), teisės į laisvę pasirinkti profesiją ir teisės dirbti (Chartijos 15 straipsnis) įgyvendinimo. Šia direktyva siekiama užtikrinti visapusišką teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (Chartijos 47 straipsnis) įgyvendinimą. Naudojimosi laisve užsiimti verslu (Chartijos 16 straipsnis) ir teise į nuosavybę (Chartijos 17 straipsnio 1 dalis) apribojimais iš esmės šios teisės ir laisvės nėra pažeidžiamos ir jie yra būtini bei proporcingi. Jie visiškai atitinka Sąjungos pripažįstamus bendro intereso tikslus ir poreikį saugoti kitų asmenų teises ir laisves;

- (37) nors kai kurios valstybės narės ėmėsi reglamentavimo veiksmų ar skatino savireguliaciją, dėl kurių buvo pasiekta įvairių rezultatų, dauguma valstybių narių nesiėmė arba nenurodė ketinančios imtis priemonių, kad būtų pasiekta pakankamos pažangos. Prognozės, grindžiamos išsamia visos turimos informacijos apie ankstesnes ir dabartines tendencijas bei ketinimus analize, rodo, kad savarankiškai veikdamos valstybės narės artimiausioje ateityje nepasieks vyrų ir moterų pusiausvyros valdybose visoje Sąjungoje pagal šioje direktyvoje nustatytus tikslus. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir į didėjančius skirtumus tarp valstybių narių vyrų ir moterų pusiausvyros bendrovių valdybose atžvilgiu, lyčių pusiausvyrą bendrovių valdybose visoje Sąjungoje galima pagerinti tik taikant bendrą požiūrį, o lyčių lygybės, konkurencingumo ir ekonomikos augimo potencialą galima geriau pasiekti ne skirtingos taikymo srities, užmojo ir veiksmingumo nacionalinėmis iniciatyvomis, o koordinuojamais veiksmais Sąjungos lygmeniu. Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones;
- (38) pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva nustatomi tik bendri tikslai bei principai ir neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti. Valstybėms narėms suteikiama pakankamai laisvės pačioms nuspręsti, kaip būtų geriausia siekti šioje direktyvoje nustatytų tikslų atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, pirmiausia į valdybų narių įdarbinimo taisykles ir praktiką. Šia direktyva neribojama biržinių bendrovių galimybė paskirti geriausios kvalifikacijos valdybos narius, taip pat suteikiamas pakankamai ilgas laikotarpis prisitaikyti;

- (39) pagal proporcingumo principą biržinėms bendrovėms iškeltas tikslas turėtų galioti tik tam tikrą laikotarpį ir jis turėtų galioti tol, kol bus pasiekta tvari pažanga užtikrinant lyčių pasiskirstymą valdybose. Todėl Komisija turėtų reguliariai peržiūrėti šios direktyvos taikymą ir teikti ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai. Be to, šioje direktyvoje numatoma galiojimo trukmė. Atlikdama direktyvos peržiūrą, Komisija turėtų įvertinti, ar reikia pratęsti direktyvos galiojimo trukmę;
- (40) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų²⁷ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo į priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;

(41) (nauja) Europos regionų komitetas pateikė nuomonę 2013 m. gegužės 30 d.,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva siekiama užtikrinti geresnę moterų ir vyrų pusiausvyrą tarp biržinių bendrovių direktorių, nustatant priemones, kuriomis siekiama paspartinti lyčių pusiausvyros užtikrinimo procesą, biržinėms bendrovėms suteikiant pakankamai laiko pasirengti jų įgyvendinimui.

²⁷ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) biržinė bendrovė – valstybėje narėje registruotą buveinę turinti bendrovė, kurios akcijomis leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamoje rinkoje, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;
- 2) valdyba – biržinės bendrovės administracinis, valdymo ar priežiūros organas;
- 3) direktorius – valdybos narys, įskaitant darbuotojų atstovą;
- 4) vykdomasis direktorius – kasdieniame biržinės bendrovės valdyme dalyvaujantis monistinės sistemos valdybos narys ir valdančiosios tarybos narys dualistinėje sistemoje;
- 5) nevykdomasis direktorius – monistinės sistemos valdybos narys, išskyrus vykdomąjį direktorių ir stebėtojų tarybos narius dualistinėje sistemoje;
- 6) monistinės sistemos valdyba – vienintelė valdyba, kuri vykdo biržinės bendrovės valdymo ir stebėjimo funkcijas;
- 7) dualistinė valdybos sistema – sistema, kurioje biržinės bendrovės valdymo ir stebėjimo funkcijas vykdo atskiros valdybos;
- 8) mažoji ir vidutinė įmonė (MVI) – bendrovė, kurioje dirba mažiau nei 250 asmenų ir kurios metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR arba kurios metinis balansas neviršija 43 mln. EUR, o MVI, turinčios registruotą buveinę valstybėje narėje, kurios valiuta nėra euras, atveju – lygiaverčių sumų tos valstybės narės valiuta.
- 9)

2a straipsnis

Taikytina teisė

Kompetenciją reglamentuoti su konkrečia biržine bendrove susijusius klausimus, kuriems taikoma ši direktyva, turi ta valstybė narė, kurioje ta bendrovė turi registruotą buveinę, o taikytina teisė yra tos valstybės narės teisė.

3 straipsnis

Netaikymas mažosioms ir vidutinėms įmonėms

Ši direktyva netaikoma mažosioms ir vidutinėms įmonėms. [...]

4 straipsnis

Lyčių pusiausvyros valdybose tikslai

1. Valstybės narės užtikrina:
 - a) kad biržinės bendrovės stengtųsi pasiekti, kad ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 40 % nevykdomųjų direktorių pareigybių, arba
 - b) kad biržinės bendrovės stengtųsi pasiekti, kad ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 33 % visų, tiek vykdomųjų, tiek nevykdomųjų direktorių pareigybių.
2. Nevykdomųjų direktorių pareigybių skaičius, laikomas būtinu 1 dalies a punkte nurodytam tikslui pasiekti, yra kuo artimesnis 40 % daliai, bet mažesnis nei 50 %, o visų direktorių pareigybių skaičius, laikomas būtinu 1 dalies b punkte nurodytam tikslui pasiekti, yra kuo artimesnis 33 % daliai, bet mažesnis nei 50 %. Šie skaičiai yra išdėstyti priede.

- 3.
- 4.
- 5.
6. Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai biržinėse bendrovėse dirba mažiau kaip 10 % nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų, šio straipsnio nuostatos tokioms bendrovėms netaikomos.
- 7.

4a straipsnis

Priemonės tikslams pasiekti

1. Valstybės narės užtikrina, kad, siekiant vieno iš 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų, biržinėse bendrovėse, kuriose nėra pasiekti tie tikslai, kandidatų atranka paskyrimui ar išrinkimui į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigybes būtų vykdoma remiantis kiekvieno kandidato kvalifikacijų lyginamuoju įvertinimu, taikant aiškius, nešališkai suformuluotus ir nedviprasmiškus kriterijus, kurie nustatomi prieš prasidedant atrankos procedūrai.
2. Kandidatų atrankos paskyrimui ar išrinkimui į 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigybes metu valstybės narės užtikrina, kad pasirenkant iš kandidatų, kurių kvalifikacija tinkamumo, kompetencijos ir profesinės veiklos rezultatų požiūriu yra tokia pati, pirmenybė būtų teikiama nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui, išskyrus atvejus, kai objektyvaus vertinimo, atlikto atsižvelgiant į visus atskiriems kandidatams taikomus kriterijus, rezultatai yra palankesni kitos lyties kandidatui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kandidato, atrankoje svarstyto paskyrimui ar išrinkimui, prašymu biržinės bendrovės būtų įpareigotos tą kandidatą informuoti apie:
 - a) kvalifikacinius kriterijus, kuriais buvo grindžiama atranka,
 - b) kandidatų objektyvų lyginamąjį įvertinimą vadovaujantis tais kriterijais ir
 - c) kai aktualu, argumentus, dėl kurių palankiau vertinamas kitos lyties kandidatas.
4. Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalines teismų sistemas, imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad tais atvejais, kai nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatas pateikia faktų, kuriais remiantis galima daryti prielaidą, kad jo ir kitos lyties kandidato, atrinkto paskyrimui ar išrinkimui, kvalifikacija buvo tokia pati, biržinė bendrovė privalo įrodyti, kad nebuvo pažeista 4a straipsnio 2 dalis.

4b straipsnis

4a straipsnio taikymo sustabdymas

1. Valstybė narė gali nuspręsti sustabdyti 4a straipsnio taikymą, jeigu anksčiau nei [*OL įrašyti įgyvendinimo terminą pagal 8 straipsnio 1 dalį*] toje valstybėje narėje jau buvo imtasi tokio paties veiksmingumo priemonių kaip nurodytosios 4a straipsnyje, kad būtų užtikrinta geresnė vyrų ir moterų pusiausvyra tarp biržinių bendrovių direktorių atsižvelgiant į 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus, arba buvo padaryta tokia pažanga, kad tie tikslai jau beveik pasiekti. Tais atvejais laikoma, kad 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti tikslai yra pasiekti. Tokio paties veiksmingumo priemonės gali, be kita ko, būti, pavyzdžiui, tokios:
 - a) nacionalinės teisės aktuose reikalaujama, kad ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užimtų ne mažiau kaip 30 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba ne mažiau kaip 25 % visų direktorių pareigybių, o šių reikalavimų nevykdymo atveju būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos vykdymo užtikrinimo priemonės. Jeigu nacionalinės teisės aktuose numatyti privalomi tikslai netaikomi visoms bendrovėms, kurios patenka į šios direktyvos taikymo sritį, vis tiek laikoma, kad sustabdymo sąlygos yra įvykdytos, jeigu pareigos nustatyti atskirus kiekybinius tikslus taikomos visoms biržinėms bendrovėms, kurioms netaikomi privalomi tikslai, įskaitant MVL, nevykdomųjų ir vykdomųjų valdybų narių atžvilgiu, taip pat vadovybės lygio, kuris yra bent vienu lygiu žemesnis nei valdybos lygis, atžvilgiu;
 - b) nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užima ne mažiau kaip 30 % bendro visų nevykdomųjų direktorių pareigybių skaičiaus arba ne mažiau kaip 25 % bendro visų direktorių pareigybių skaičiaus;
 - c) nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užima ne mažiau kaip 25 % bendro visų nevykdomųjų direktorių pareigybių skaičiaus arba ne mažiau kaip 20 % bendro visų direktorių pareigybių skaičiaus ir per pastarąjį penkerių metų laikotarpį, kuris baigėsi iki 8 straipsnio 1 dalyje numatyto įgyvendinimo termino, ši dalis išaugo bent 7,5 procentinių punktų.

- 1b. Siekiant įvertinti, ar įvykdytos sustabdymo remiantis 1 dalies a arba b punktu arba 2 dalimi sąlygos, reikalaujamas direktorių pareigybių skaičius yra skaičius, artimiausias 30 % nevykdomųjų direktorių pareigybių arba 25 % visų direktorių pareigybių daliai, bet mažesnis nei 40 %. Tai taikytina ir tuo atveju, kai pagal nacionalinės teisės aktus privalomi kiekybiniai tikslai taikomi atskirai akcininkų atstovams ir darbuotojų atstovams.
2. Valstybė narė, kuri sustabdė 4a straipsnio taikymą pagal 1 dalį, gali toliau taikyti tą sustabdymą po 2029 m. gruodžio 31 d. tik tokiais atvejais, kai:
- a) toliau taikomi nacionalinės teisės aktai, atitinkantys 1 dalyje nustatytus reikalavimus, arba
 - b) ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d. nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys užima ne mažiau kaip 30 % bendro visų nevykdomųjų direktorių pareigybių skaičiaus arba ne mažiau kaip 25 % bendro visų direktorių pareigybių skaičiaus.

Jei šioje dalyje nustatyti reikalavimai neįvykdomi, valstybės narės vėl ima taikyti 4a straipsnį nuo 2030 m. rugsėjo 30 d.

3. Kai valstybė narė pagal 1 ir 2 dalis sustabdo 4a straipsnio taikymą remdamasi nacionalinėmis priemonėmis arba pažanga, padaryta vykdomųjų direktorių pareigybių atžvilgiu, ta valstybė narė gali sustabdyti ir 4c straipsnio 1 dalies taikymą.

4c straipsnis

Atskiri kiekybiniai tikslai

1. Valstybės narės užtikrina, kad biržinės bendrovės, kurioms netaikomas 4 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas tikslas, nustatytų atskirus kiekybinius tikslus, susijusius su geresne abiejų lyčių pusiausvyra tarp vykdomųjų direktorių, ir stengtųsi pasiekti tuos tikslus ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.
2. Jeigu valstybės narės, laikydamosi 4 straipsnio 6 dalies, nustato, kad tam tikroms biržinėms bendrovėms 4 straipsnyje nustatyti tikslai netaikomi, tos valstybės narės užtikrina, kad tokios bendrovės nustatytų atskirus kiekybinius tikslus, susijusius su geresne abiejų lyčių pusiausvyra tarp visų direktoriaus pareigas einančių asmenų ir stengtųsi pasiekti tuos tikslus ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.

5 straipsnis

Ataskaitų teikimas

- 1.
2. Valstybės narės reikalauja, kad biržinės bendrovės kasmet teiktų kompetentingoms institucijoms informaciją apie lyčių pasiskirstymą jų valdybose, išskiriant nevykdomųjų ir vykdomųjų direktorių pareigybes, taip pat apie priemones, kurių buvo imtasi norint pasiekti 4 straipsnio 1 dalyje ir 4c straipsnyje nustatytus tikslus. Valstybės narės reikalauja, kad biržinės bendrovės tą informaciją tinkamomis ir prieinamomis priemonėmis skelbtų savo interneto svetainėse.
3. Jei biržinė bendrovė nepasiekia kurio nors iš 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų arba atskirų kiekybinių tikslų, nurodytų 4c straipsnyje, teikdama 2 dalyje nurodytą informaciją ji nurodo priežastis, dėl kurių ji šių tikslų nepasiekė, ir pateikia priemonių, kurių jau ėmėsi ir (arba) ketina imtis jiems pasiekti, aprašymą.

- 3a. 2 ir 3 dalyse nustatytos pareigos netaikomos biržinėms bendrovėms, kurių registruotos buveinės yra valstybėje narėje, kuri sustabdė 4a straipsnio taikymą remdamasi 4b straipsniu ir į kurios nacionalinę teisę įtrauktos reguliaraus ataskaitų teikimo pareigos.

4.

6 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo priemonės

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šios direktyvos 4a straipsnį, 4b straipsnio 2 dalies a punktą, 4c ir 5 straipsnius, kai taikytina, pažeidimus, ir imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų taikomos.
2. Šios vykdymo užtikrinimo priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.
3. Biržinės bendrovės gali būti laikomos atsakingomis tik už veikimą ar neveikimą, kuris joms gali būti priskirtinas pagal nacionalinę teisę. [...]

7 straipsnis

Būtiniausi reikalavimai

Valstybės narės gali nustatyti arba toliau taikyti nuostatas, kurios yra palankesnes už šioje direktyvoje nustatytas nuostatas, kad užtikrintų geresnę moterų ir vyrų pusiausvyrą biržinėse bendrovėse, jei dėl tokių nuostatų neatsiranda nepagrįstos diskriminacijos ir nesutrikdomas tinkamas vidaus rinkos veikimas.

7a straipsnis (naujas)

Lyčių pusiausvyros biržinėse bendrovėse skatinimo įstaigos

Valstybės narės paskiria vieną ar kelias lyčių pusiausvyros biržinių bendrovių valdybose skatinimo, analizės, stebėsenos ir rėmimo įstaigas; tai galėtų būti, pavyzdžiui, įstaigos, paskirtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB²⁸ 20 straipsnį.

8 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip *[treji metai po direktyvos priėmimo]* priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos perduoda Komisijai jų tekstą.
2. 1 dalyje nurodytuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose daroma nuoroda į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma juos oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
- 2a. Valstybės narės, kurios pagal 4b straipsnį sustabdo 4a straipsnyje nurodytų reikalavimų, susijusių su kandidatų atranka paskyrimui ar išrinkimui, taikymą, nedelsdamos pateikia Komisijai 4b straipsnyje nustatytų sąlygų įvykdymą įrodančią informaciją.
- 3.
4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

²⁸ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

9 straipsnis

Peržiūra

1. Ne vėliau kaip [*vieni metai po 8 straipsnio 1 dalyje numatytos datos*], o vėliau – kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą. Šiose ataskaitose, *inter alia*, pateikiama išsami informacija apie priemones, kurių imtasi 4 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti, arba apie 4b straipsnyje nurodytų sąlygų įvykdymą, jeigu taikytina, 5 straipsnyje nurodyta informacija ir, kai taikytina, informacija apie atskirus biržinių bendrovių kiekybinius tikslus pagal 4c straipsnį.
2. Valstybės narės, kurios pagal 4b straipsnį sustabdo 4a straipsnio taikymą, į 1 dalyje nurodytas ataskaitas įtraukia informaciją, rodančią, ar įvykdytos 4b straipsnyje nustatytos sąlygos. Ne vėliau kaip [*dveji metai po 8 straipsnio 1 dalyje numatytos datos*] Komisija paskelbia specialią ataskaitą, kurioje įvertina, *inter alia*, ar įvykdytos 4b straipsnyje nustatytos sąlygos.
3. Komisija peržiūri šios direktyvos taikymą ir pateikia Europos Parlamentui bei Tarybai ataskaitą ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas dvejus metus. Komisija visų pirma įvertina, ar pasiekti šios direktyvos tikslai.
4. Atsižvelgdama į moterų ir vyrų pusiausvyros valdybose ir įvairiuose ekonomikos sektorių sprendimų priėmimo lygmenyse pokyčius ir į tai, ar padaryta pažanga yra pakankamai tvirta, savo ataskaitose Komisija įvertina, ar reikia pratęsti šios direktyvos galiojimą ir po 10 straipsnio 2 dalyje nurodytos datos ar kitaip ją pakeisti.

10 straipsnis

Įsigaliojimas ir galiojimo pabaiga

1. Ši direktyva įsigalioja *[dvidešimtą]* dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Ji nustoja galioti 2038 m. gruodžio 31 d.

11 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

**TIKSLINIAI NEPAKANKAMAI ATSTOVAUJAMOS LYTIES
DIREKTORIŲ SKAIČIAI**

Pareigybių valdyboje skaičius	Nepakankamai atstovaujamos lyties nevykdomųjų direktorių būtinasis minimalus skaičius, kad būtų pasiektas 40 % tikslas (4 straipsnio 1 dalis)	Nepakankamai atstovaujamos lyties direktorių būtinasis minimalus skaičius, kad būtų pasiektas 33 % tikslas (4 straipsnio 1 dalies b punktas)
1	-	-
2	-	-
3	1 (33,3 %)	1 (33,3 %)
4	1 (25 %)	1 (25 %)
5	2 (40 %)	2 (40 %)
6	2 (33,3 %)	2 (33,3 %)
7	3 (42,9 %)	2 (28,6 %)
8	3 (37,5 %)	3 (37,5 %)
9	4 (44,4 %)	3 (33,3 %)
10	4 (40 %)	3 (30 %)
11	4 (36,4 %)	4 (36,4 %)
12	5 (41,7 %)	4 (33,3 %)
13	5 (38,4 %)	4 (30,8 %)
14	6 (42,9 %)	5 (35,7 %)
15	6 (40 %)	5 (33,3 %)
16	6 (37,5 %)	5 (31,3 %)
17	7 (41,2 %)	6 (35,3 %)

18	7 (38,9 %)	6 (33,3 %)
19	8 (42,1 %)	6 (31,6 %)
20	8 (40 %)	7 (35 %)
21	8 (38,1 %)	7 (33,3 %)
22	9 (40,1 %)	7 (31,8 %)
23	9 (39,1 %)	8 (34,8 %)
24	10 (41,7 %)	8 (33,3 %)
25	10 (40 %)	8 (32 %)
26	10 (38,5 %)	9 (34,6 %)
27	11 (40,7 %)	9 (33,3 %)
28	11 (39,3 %)	9 (32,1 %)
29	12 (41,4 %)	10 (34,5 %)
30	12 (40 %)	10 (33,3 %)
